

Žito seté

Secale cereale

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDito_set%C3%A9

Význam žita

✓ Potravinářský průmysl

- chleba, pečivo,
- perníky
- kávová náhražka MELTA

✓ Krmivo pro zvířata

- zrno, šroty
- mlýnské odpady
- otruby, krmné mouky
- LOS na zeleno

✓ Průmyslová surovina

- líh
- vodka (Prostějovská starožitná)
- NÁMEL pro výrobu léčiv

✓ Sláma

- podestýlka
- ke krmení
- statkové hnojivo (zaorává se)
- zpracovává se na rohože, došky a povřísla

Biologické vlastnosti žita

- Jednoletá rostlina z čeledi lipnicovité
- hlavně ozimého charakteru
- Modravý až stříbřitý nádech
- Vysoké 1 až 2m
- kořeny mohutné až 50cm
- stonek stéblo s kolénky
- listy dlouhé a úzké
- květenství – až 20cm dlouhý osinatý klas
- zrno je delší a užší, nahé, zelenkavé až modrozelené (podle odrůdy), s rýhou
- obsahuje vitamíny skupiny B

<http://www.vupt.cz/en/english/breeding-program/rye-secale-cereale-alef/>

Podnebí a půda

- Má menší nároky na podnebí a půdu
- Snáší i chladné a vlhčí klima podhorských a horských oblastí
- Klíčí při teplotě 1 až 2°C
- Snese silné mrazy -25°C
- Pod sněhovou pokrývkou snese i -55°C
- Dobře využívá zimní srážky
- Půdy lehké, písčité, štěrkovité a mělké se štěrkovitým a skalním podkladem
- Snáší i půdy kyselé, optimum je neutrální pH

Osevní postup

– JE NENÁROČNÉ

Nejllepšími předplodinami jsou:

- ✓ olejniný
- ✓ luskoviny
- ✓ LOS
- ✓ včas sklizené brambory
- ✓ jednoleté píce
- ✓ jeteloviny

Samo je dobrou předplodinou pro:

- ✓ okopaniny
- ✓ luskoviny
- ✓ LOS

Výživa a hnojení

NÁMEL – foto autorka

- **průmyslové hnojivo NPK**
- **N – na podzim ledek**
- **N – na jaře kapalně DAM**
- **PK hnojiva na podzim (superfosfát, draselná sůl)**
- **Vápník (Ca) aplikujeme k předplodině**
- **Hořčík (Mg) aplikujeme podle rozborů rostlin během vegetace na list**

Příprava půdy

Na podzim:

- ✓ **NPK hnojiva na strniště**
- ✓ **podmítka**
- ✓ **střední seťová orba nebo kypření do 10 – 12cm**
- ✓ **Smykování a vláčení**
- ✓ **Za sucha válení**
- ✓ **Lze využít i minimalizaci zároveň se setím**

(HORSCH, AMAZONE)

Foto autorka

Setí

- **Sejeme kvalitní, zdravé a uznané osivo, které je namořené**
- **Termín závisí na nadmořské výšce, max. do 10.10.**
- **Šířka řádků 10,5 – 15cm**
- **Hloubka setí 3 - 5cm**
- **Běžné secí stroje a secí kombinace**
- **Na horších půdách a za sucha zvýšíme výsevek o 15%**

Foto autorka

Foto autorka

Ošetřování během vegetace

- na podzim po zasetí povláčíme
- za sucha uválíme rýhovanými nebo cambridgeskými válci
- aplikace herbicidů
- na jaře po přezimování přiválíme těžkým válcem
- přihnojíme ledkem (dusíkaté hnojivo)
- příliš husté porosty převláčíme těžkými branami
- opět aplikace herbicidů, fungicidů (rez a padlí) a insekticidů (třásněnky, mšice)

Foto autorka

Sklizeň a posklizňová úprava

- Výnosy zrna 3 - 5 t/ha
- Výnosy zelené hmoty 25 – 45 t/ha
- žito dozrává v polovině července až počátkem září
- na zrno sklízíme na počátku plné zralosti přímou kombajnovou sklizní
- vyšší strniště
- zrno se čistí a nad 15% vlhkosti se dosouší
- na zeleno na jaře

Foto autorka

Použité zdroje

- **PROCHÁZKA, Ivan.: Pěstování rostlin II – celostátní učebnice pro střední zemědělské školy. Nakladatelství FEZ, Třebíč, 1998, vydání 2.**
- **Zdroje fotografií jsou uvedeny v textu**
- **Ostatní objekty a text je vlastní originální tvorbou autora nebo jsou součástí softwaru Microsoft® Office 2010**

Použití

- **Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních.**
- **Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.**